

**АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС;
ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО**

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2022.3.9>

АГАНІН Б.Ю.

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
ЯК СУБ'ЄКТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ****ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF THE NATIONAL POLICE
AS A SUBJECT OF ENSURING ROAD TRAFFIC SAFETY**

Актуальність статті полягає в тому, що аналіз юридичної літератури свідчить про актуалізацію наукового вивчення адміністративно-правового статусу того чи іншого органу державної влади. Зазначене не є дивиною, адже цей інститут наразі є провідним у системі адміністративного права, оскільки дозволяє чітко визначити його місце в механізмі державної влади. Окрім того, у контексті дослідження адміністративно-правового статусу Національної поліції як суб'єкта забезпечення безпеки дорожнього руху, це дозволить виявити слабкі та сильні сторони процесу забезпечення безпеки дорожнього руху в цілому, адже її функціональність нерозривно пов'язана зі створенням системи органів та підрозділів, що таку безпеку забезпечуватимуть. На підставі аналізу чинного законодавства України констатовано, що законодавство не визначає правовий статус суб'єкта державної влади, але розкриває його через сукупність характерних ознак. До таких ознак відносяться: 1) цілі, завдання та функції, принципи; 2) порядок створення, реорганізації, ліквідації, комплектування, організація діяльності; 3) права та обов'язки, підвідомчість, підстави притягнення до юридичної відповідальності; 4) державні гарантії діяльності, правовий захист. У статті доведено, що адміністративно-правовий статус Національної поліції як суб'єкта забезпечення безпеки дорожнього руху надає уявлення про те, яким чином зазначений суб'єкт здійснює цю діяльність, якими є критерії його законності, ефективності та результативності, а також фактичні можливості для утвердження національної стійкості зокрема у напрямі мінімізації ризиків, загроз та викликів у транспортних процесах. Проведений аналіз нормативно-правових актів та позицій теоретиків і практиків дає можливість узагальнити, що процес забезпечення безпеки дорожнього руху є основним завданням патрульної поліції, однак не слід його здійснення обмежувати діяльністю виключно цього підрозділу Національної поліції. Це складна система, безаварійне функціонування якої вимагає злагодженості дій усіх її суб'єктних компонентів. Втім безумовно саме Національна поліція є ключовим суб'єктом в механізмі реалізації безпекової функції держави, адже є органом виконавчої влади, що покликаний служити суспільству і забезпечувати охорону прав і свобод людини, протидіяти злочинності, підтримувати публічну безпеку і порядок. Саме ці базові ключові положення, формують зміст та сутність її правосуб'єктності, які доповнюються спеціальними основами її компетенції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Ключові слова: адміністративна діяльність, безпека дорожнього руху, безпека, дорожній рух, забезпечення внутрішньої безпеки, Національна поліція, правосуб'єктність, статус.

The relevance of the article lies in the fact that the analysis of legal literature testifies to the actualization of the scientific study of the administrative-legal status of this or that body of state power. This is not surprising, because this institute is currently leading in the system of administrative law, as it allows you to clearly define its place in the

mechanism of state power. In addition, in the context of the study of the administrative-legal status of the National Police as a subject of road safety, it will allow to reveal the weak and strong sides of the process of road safety as a whole, because its functionality is inextricably linked to the creation of a system of bodies and units, that such security will be provided. Based on the analysis of the current legislation of Ukraine, we state that the legislation does not determine the legal status of the subject of state power, but reveals it through a set of characteristic features. These features include: 1) goals, tasks and functions, principles; 2) the order of creation, reorganization, liquidation, assembly, organization of activities; 3) rights and obligations, subordination, grounds for bringing to legal responsibility; 4) state guarantees of activity, legal protection. In the article, we prove that the administrative and legal status of the National Police as a subject of road safety provides an idea of how the specified subject carries out this activity, what are the criteria for its legality, efficiency and effectiveness, as well as the actual possibilities for approval national stability, in particular, in the direction of minimizing risks, threats and challenges in transport processes. The analysis of legal acts and positions of theoreticians and practitioners makes it possible to generalize that the process of ensuring road traffic safety is the main task of the patrol police, but its implementation should not be limited to the activities of this unit of the National Police. This is a complex system, the trouble-free functioning of which requires the coordination of actions of all its subject components. However, it is definitely the National Police that is the key subject in the mechanism of implementation of the security function of the state, because it is a body of executive power that is called to serve society and ensure the protection of human rights and freedoms, combat crime, and maintain public safety and order. It is these basic provisions that form the content and essence of its legal personality, which are supplemented by special bases of its competence in the field of ensuring road traffic safety.

Key words: *administrative activity, ensuring internal security, legal entity, National Police, road safety, road traffic, security, status.*

Постановка проблеми. Адміністративне законодавство та однойменна наукова течія систематично доповнюються новими теоретико-правовими та практико-реалізаційними положеннями й конструкціями. Це цілком закономірно та зрозуміло, адже в Україні досі тривають складні процеси розбудови основ правової, демократичної державності, адаптації національної правової системи до сучасних соціально-економічних, політичних умов [1, с. 5]. Аналіз юридичної літератури свідчить про актуалізацію наукового вивчення адміністративно-правового статусу того чи іншого органу державної влади. Зазначене не є дивиною, адже цей інститут наразі є провідним у системі адміністративного права, оскільки дозволяє чітко визначити його місце в механізмі державної влади [2]. Окрім того, у контексті дослідження адміністративно-правового статусу Національної поліції як суб'єкта забезпечення безпеки дорожнього руху, це дозволить виявити слабкі та сильні сторони процесу забезпечення безпеки дорожнього руху в цілому, адже її функціональність нерозривно пов'язана зі створенням системи органів та підрозділів, що таку безпеку забезпечуватимуть.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Загалом тематика дослідження щодо адміністративно-правового статусу Національної поліції є достатньо науково розкритою. Однак в контексті розкриття її з позиції суб'єкта забезпечення безпеки дорожнього руху вона є мало дослідженою. Зокрема теоретичну основу для здійснення цього дослідження становлять праці таких вчених як: В. Авер'янов, Д. Бахрах, О. Бригінець, Н. Витрук, А. Вишнева, Є. Григоренко, Д. Катрич, І. Кучеренко, В. Майоров, В. Макарчук, О. Музика-Стефанчук, В. Оксін, А. Панчишин, О. Передерій, Д. Роговенко, І. Суходубова тощо.

Виклад основного матеріалу. Національна поліція України, у порівнянні з іншими правоохоронними органами, є не лише найбільш чисельним правоохоронним органом, а й самим наближеним до населення [3, с. 35]. Тому логічною є думка Д. Катрича, що визначаючи зміст поняття «адміністративно-правовий статус Національної поліції», варто виходити з положення, що воно є похідним від правового статусу правоохоронних органів. Тому необхідно звернутися до теоретичних надбань вітчизняних науковців [4, с. 32] в царині визначення базових елементів його розуміння.

Як стверджує В. Макарчук, поняття «правовий статус» в більшій мірі виражає формально-юридичний бік стану суб'єкта і визначається як факт стан [5, с. 19]. На думку вченого, необхідно відзначити наступні обставини: по-перше, категорія «правовий статус» нерозривно пов'язана з доктриною природного права; по-друге, постійно розвиваються уявлення наукової спільноти про зміст основних прав і свобод особи; по-третє, права і свободи особи вийшли за межі внутрішньої компетенції держави, стали предметом міжнародного захисту. Спочатку термін «правовий статус» розроблявся теоретиками права стосовно питання про права і свободи особи, потім він став використовуватися щодо юридичних осіб, публічно-правових утворень, включаючи державу, інших галузях. Однак сьогодні в деяких випадках він вживається для характеристики майна або нормативних актів, використовується в сукупності або ототожнюється з іншими правовими категоріями (правовим режимом, правовим становищем та ін). Враховуючи вищевикладене, слід використовувати термін «правовий статус», а не «юридичний статус» чи «соціальний, фактичний статус» [5, с. 21].

У літературі використовується поняття «загальний правовий статус», «спеціальний правовий статус» та «індивідуальний правовий статус». Щодо цього М Вітрук, зазначає, що ці статуси відносяться як загальне, особливе та поодиноке, перебуваючи у зв'язку й взаємодії [6, с. 45–67]. Також можна зустріти організаційний і процесуальний правовий статус, особливості яких продиктовані специфікою діяльності органу чи суб'єкту владних повноважень у тій, чи іншій сфері.

У галузевому розумінні виділять також статус, що характеризує особливості прав та обов'язків суб'єктів стосовно певної сфери суспільних відносин. Він конкретизує загальний статус нормами галузевого законодавства. Це надає можливість виділити адміністративно-правовий, цивільно-правовий, фінансово-правовий, кримінально-правовий та інші статуси [7, с. 97].

Відповідно, адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації – це складна, багатокомпонентна правова категорія, що охоплює низку правововизначальних елементів, завдяки яким суб'єкти публічної адміністрації реалізують стратегічно-управлінську та сервісну діяльність [8, с. 182]. Цей правовий концепт має лише науковий обіг та вираження суто в межах адміністративно-правової науки, поняття складова якого формується шляхом додавання до основ правового статусу досліджуваних суб'єктів елементів сутнісного розуміння діяльності усіх представників певної системи як органів державної влади, які мають унікальну соціальну спрямованість реалізовуваних дій у площині адміністративного вектора правових зв'язків, чим і обумовлюють значення та роль свого існування як в системі публічної адміністрації, так і механізмі реалізації державної влади загалом [9, с. 63].

Отже, у практичній площині при визначенні місця та ролі Національної поліції як суб'єкта забезпечення безпеки дорожнього руху визначальне значення має законодавче закріплення її статусу як органу державної влади.

Щодо легального визначення статусу, то нормативно-правові акти його визначають також через «певний стан (рівень)» [10]. Але, що стосується саме правового статусу, то зазначене словосполучення зустрічається у понад 200 [11] нормативно-правових актів, але самого визначення не надає жоден із них. Так, наприклад, ч. 1 ст. 52 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» під назвою «Статус судді» визначає наступне: «суддею є громадянин України, який відповідно до Конституції України та цього Закону призначений суддею, займає штатну суддівську посаду в одному з судів України і здійснює правосуддя на професійній основі» [12]. Тобто законодавство не визначає правовий статус суб'єкта державної влади, але розкриває його через сукупність характерних ознак. До таких ознак відносяться: 1) цілі, завдання та функції, принципи; 2) порядок створення, реорганізації, ліквідації, комплектування, організація діяльності; 3) права та обов'язки, підвідомчість, підстави притягнення до юридичної відповідальності; 4) державні гарантії діяльності, правовий захист.

Аналогічно, але трьох блокову систему ознак виокремили і ряд науковців [13; 14; 15, с. 255; 16]. Так, наприклад, О. Бригінєць у своєму дисертаційному дослідженні «Адміністративно-правовий статус державної податкової служби України» визначив такі блоки: 1) цільовий, який включає в себе принципи, цілі, завдання та функції здійснення цього органу державної влади, 2) структурно-організаційний, який включає в себе регулювання порядку створення, реорганізації, ліквідації, процедури діяльності, право на офіційні символи, лінійну та функціональну підпорядкованість, 3) компетенційний, який включає в себе сукупність владних повноважень стосовно: прав та обов'язків, які пов'язані із здійсненням влади, участю в управлінських відносинах, а також право видавати певні акти; підвідомчість, правове закріплення об'єктів, предметів, справ, на які поширюються владні повноваження [13]. І Кучеренко при визначенні адміністративно-правового

статусу органів контрольно-наглядової діяльності визначає наступні структурні елементи зазначеного статусу: 1) засадничі; 2) функціональні; 3) компетенційні; 4) гарантійні [16].

Примітним є також те, що дослідники при характеристиці адміністративно-правового статусу суб'єкта забезпечення безпеки дорожнього руху ведуть мову про його «юридичне становище» в системі адміністративно-правових відносин. Тобто акцент робиться на публічній ознаці взаємовідносин та конкретизації правил, стандартів та умов їх розвитку [9, с. 63].

З вищевказаного можемо узагальнити, що адміністративно-правовий статус Національної поліції як суб'єкта забезпечення безпеки дорожнього руху надає уявлення про те, яким чином вона здійснює цю діяльність, якими є критерії її законності, ефективності та результативності, а також фактичні можливості для утвердження національної стійкості зокрема у напрямі мінімізації ризиків, загроз та викликів у транспортних процесах.

Отже, базовим при розкритті адміністративно-правового статусу Національної поліції як суб'єкта забезпечення безпеки дорожнього руху є її правосуб'єктність, адже як стан (якість) суб'єкта права, вона має правовий зв'язок з правопорядком, а отже визначає його місце в суспільних відносинах. Вона знаходить своє вираження в компетенції цих органів [17].

Не дискутуючи щодо розуміння поняття «компетенція», зазначимо, що компетенція Національної поліції – це сукупність владних повноважень (прав та обов'язків), які покладені на поліцію згідно із законодавством, коло передбачених питань, які може вирішувати цей орган у визначених сферах з метою виконання відповідних завдань та функцій [18, с. 87].

Загалом повноваження Національної поліції закріплені у низці нормативно-правових актів: Законах України «Про Національну поліцію», «Про дорожній рух»; Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Національну поліцію», наказі Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Положення про патрульну службу МВС» тощо.

Зазначений орган державної влади відповідно до покладених на нього завдань має наступні повноваження у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху:

1) узагальнювати практику застосування законодавства, розробляти пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правових актів, в установленому порядку подавати їх Міністрові внутрішніх справ. Так, наприклад, Національна поліція прийняла участь в створенні проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо систем моніторингу стану безпеки» [19];

2) здійснювати превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень (здійснювати патрулювання «відкрито» чи «приховано»). Так, наприклад, з метою підвищення рівня безпеки дорожнього руху у 2021 році поліція розпочала використання чотирьох спеціалізованих автомобілів на базі SKODA KODIAQ для фіксації порушень правил дорожнього руху в русі (спецавтомобілі «Фантом»). Вони оснащені інтегрованою системою контролю швидкості рухомих транспортних засобів, зчитування та розпізнавання номерних знаків з автоматичною перевіркою в базах даних. Завдяки вжитим заходам вдалося дещо покращити безпекову ситуацію на автошляхах держави. Так, при зростанні на 14% загальної кількості дорожньо-транспортних подій число ДТП з постраждалими знизилася на 6%. Водночас на 9% зменшилася кількість осіб, загиблих в ДТП, та на 7% – осіб, травмованих у таких подіях [20];

3) виявляти причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживати у межах своєї компетенції заходів для їх усунення (аналізує кількісні та якісні показники: загальну кількість та категорії учасників дорожнього руху, найбільш поширені причини ДТП, розподіл за видами транспорту тощо; проводить опитування, поверхневі перевірки речі чи транспортного засобу; тимчасово обмежує фактичне володіння річчю або пересування транспортного засобу для запобігання небезпеці). Так, наприклад, у грудні 2020 року компанія Gradus Research спільно із Національною поліцією проводила опитування «Сприйняття та використання пасків безпеки водія та пасажирами». У ньому взяли участь 1000 респондентів віком 18-50 років у Києві, Львові, Маріуполі, Одесі й Харкові. Згідно з результатами онлайн-дослідження, 95% респондентів згодні з тим, що пристібатися важливо, щоб уберегти життя в разі аварії. Однак, коли справа доходить до поїздки на авто, далеко не всі згадують про це переконання. 82% опитаних заявили, що пристібаються на передньому сидінні, але лише 52% роблять це постійно. Що стосується водіїв, тут показники ще нижчі: принаймні час від часу пристібаються 48% водіїв, проте лише 39% стверджують, що користуються паском безпеки завжди. Найгірша ситуація із користуванням пасками на задньому сидінні. Тільки 26% опитаних стверджують, що пристібаються, коли сидять позаду, і лише 12% звикли робити це щоразу [21]. На підставі опитування та за сприянням міжнародних інституцій Національна поліція розпочала проект «Пристібайся – не жахайся». Мета кампанії – привернути увагу широкого загалу до **ризиків смертей**

і травм, до яких може призвести **невикористання пасків безпеки**, та захопити водіїв і пасажирів задніх сидінь пристібатися під час їзди в автомобілі [22];

4) вживати заходів з метою виявлення та припинення кримінальних, адміністративних правопорушень (проводити особистий огляд, огляд речей і документів, транспортного засобу і вантажу; перевіряти у громадян при підозрі в учиненні ними правопорушень документи, що посвідчують їх особу, а також інші документи у передбачених законом випадках і спосіб; вилучати у громадян та службових осіб предмети і речі, заборонені або обмежені в обігу, а також документи з ознаками підробки; застосовувати заходи фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю у випадках і в порядку, передбачених законодавством; обмежувати або забороняти у випадках затримання правопорушників при аваріях, інших надзвичайних обставинах, що загрожують життю і здоров'ю людей, рух транспортних засобів і пішоходів на окремих ділянках вулиць і автомобільних доріг відповідно до законодавства; використовувати технічні засоби та технічні прилади для виявлення і фіксації правопорушень відповідно до законодавства; затримувати громадян за передбачених законом підстав і в спосіб та здійснювати їх доставлення до органів внутрішніх справ відповідно до законодавства; затримувати, супроводжувати та забезпечувати доставлення транспортних засобів для тимчасового зберігання відповідно до законодавства). Так, наприклад, відповідно до «Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції» затвердженою спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України від 09.11.2015 р. № 1452/735 [23] працівники поліції проводять огляд водія на стан алкогольного сп'яніння та оформлюють його результати;

5) регулювати дорожній рух та здійснювати контроль за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі (при здійсненні патрулювання на транспортному засобі включати спеціальні світлові, звукові сигнали, а також у виняткових випадках не дотримуватися вимог правил дорожнього руху; тимчасово обмежувати або забороняти доступ особам до визначеної території або об'єктів, якщо це необхідно для забезпечення публічного порядку та громадської безпеки, охорони життя і здоров'я людей, а також для проведення окремих слідчих дій відповідно до законодавства; обмежувати або забороняти у випадках затримання правопорушників при аваріях, інших надзвичайних обставинах, що загрожують життю і здоров'ю людей, рух транспортних засобів і пішоходів на окремих ділянках вулиць і автомобільних доріг відповідно до законодавства);

6) видавати дозволи на рух окремих категорій транспортних засобів, видавати та погоджувати дозвільні документи у сфері безпеки дорожнього руху. Так, наприклад, відповідно Закону України «Про перевезення небезпечних вантажів» [24] необхідно погоджувати маршрути руху транспортних засобів під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів, Національна поліція відповідно до «Порядку погодження та оформлення маршруту руху транспортного засобу під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів» [25] здійснює таке погодження;

7) притягувати до адміністративної відповідальності (здійснювати провадження у справах про адміністративні правопорушення, приймати рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечувати їх виконання). Так, наприклад, Департамент патрульної поліції Національної поліції України визначено уповноваженим органом Національної поліції України щодо накладення адміністративних стягнень у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі [26];

8) вживати всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок ДТП, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я (безпосереднє надання домедичної допомоги в екстремальних ситуаціях, зупиняти або вилучати транспорт для доставлення постраждалої особи у медзаклад тощо). Відповідно до статті 6 Закону України «Про екстрену медичну допомогу», Концепції розвитку системи екстреної медичної допомоги, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 року № 383-р, та пункту 8 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року № 90), Порядку надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах [27] працівник поліції проходить навчання та отримує навички з надання домедичної допомоги в разі його перебування на місці скоєння ДТП. Так, наприклад, для слухачів Сумського центру первинної професійної підготовки «Академія поліції» (м. Суми) за напрямом службової

діяльності «СРПП, ІТТ» відбулося бінарне заняття «Зупинка кровотечі. Накладання бинтових пов'язок. Евакуація з транспортного засобу». Заняття з відпрацюванням практичних навичок на базі Сумського обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф [28].

Отже, аналіз нормативно-правових актів, а також практики діяльності Національної поліції як суб'єкта забезпечення безпеки дорожнього руху дає змогу констатувати, що її компетенція є головним складником змісту адміністративно-правового статусу.

Однак слід брати до уваги той факт, що вона доповнюється такими важливими елементами як її завдання, функції, характер взаємозв'язків з іншими органами (як «по горизонталі», так і «по вертикалі»), місце в ієрархічній структурі органів виконавчої влади, порядок вирішення установчих і кадрових питань, юридичні межі самостійності даного органу, встановлені державою [18, с. 87–88].

Оскільки адміністративно-правовий статус Національної поліції є суто теоретичною площиною, бажано розробити міжгалузевий нормативно-правовий акт в якому прописати завдання, напрями діяльності, принципи та повноваження працівника поліції щодо забезпечення безпеки дорожнього руху, тобто визначити її правовий статус як суб'єкта спеціальної компетенції у цій сфері.

Висновки. Вищевикладене дає можливість узагальнити, що процес забезпечення безпеки дорожнього руху є основним завданням патрульної поліції, однак не слід його здійснення обмежувати діяльністю виключно цього підрозділу Національної поліції. Це складна система, безаварійне функціонування якої вимагає злагодженості дій усіх її суб'єктних компонентів. Втім безумовно саме Національна поліція є ключовим суб'єктом в механізмі реалізації безпекової функції держави, адже є органом виконавчої влади, що покликаний служити суспільству і забезпечувати охорону прав і свобод людини, протидіяти злочинності, підтримувати публічну безпеку і порядок. Саме ці базові ключові положення, формують зміст та сутність її правосуб'єктності, які доповнюються спеціальними основами її компетенції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Список використаних джерел:

1. Суходубова І. Стабільність і динамізм законодавства: поняття, співвідношення, засоби забезпечення. Х. : Право, 2016. 228 с.
2. Роговенко Д. До питання про статус Рахункової палати України. Право України, 2004. № 7. URL: http://old.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/121474?cat_id=42941
3. Передерій О. С., Григоренко Є. І. Особливості правового статусу Національної поліції в Україні (теоретико-правовий аспект). Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Право. 2015. Вип. 20. С. 35–38.
4. Катрич Д. К. Адміністративно-правовий статус Національної поліції України: поняття і зміст. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2016. Вип. 36(2). С. 31–35.
5. Макарчук В. Поняття «правовий статус особи» в теоретично-правовій літературі. *Право.ua*. 2015. № 3. С. 18–22.
6. Витрук Н. В. Общая теория правового положения личности. Норма, 2008. 210 с.
7. Панчишин А. В. Поняття, ознаки та структура категорії «правовий статус». *Часопис Київського університету права*, 2010. № 2. С. 95–98.
8. Оксін В. Ю. Публічне адміністрування місцевого розвитку в Україні : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07, Дніпро, 2021. 498 с.
9. Вишнева А. В. Адміністративно-правовий статус органів суддівського врядування в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2021. 218 с.
10. Про племінну справу у тваринництві: Закон України від 15.12.1993 р. № 3691-ХІІ. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3691-12/ed20160101#n41>
11. Всі документи бази даних «Законодавство України». Офіційний сайт Верховної Ради України, 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/find/a?text=%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2+%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%81&textil=1&bool=and>
12. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
13. Бригінець О. О. Адміністративно-правовий статус державної податкової служби України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2011. 22 с.
14. Виконавча влада і адміністративне право / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. К. : Видавничий Дім «Ін-Ю-ре», 2002. 668 с.

15. Бахрах Д. Н. Административное право. Изд-во «БЕК», 1996. 368 с.
16. Кучеренко І. Г. Адміністративно-правові засади здійснення контрольно-наглядової діяльності у сфері публічних закупівель в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2021. 230 с.
17. Музика-Стефанчук О. А. Органи публічної влади як суб'єкти бюджетних правовідносин. Хмельницький : ХУУП, 2011. 383 с.
18. Майоров В. В. До питання співвідношення понять «компетенція» та «повноваження» національної поліції України. *Право та державне управління*. 2020. № 1. Том 1. С. 85–89.
19. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо систем моніторингу стану безпеки. *Офіційний сайт Національної поліції*. 2021. URL: <https://www.npu.gov.ua/materials/proekti-normativnix-aktiv-dlya-obgovorennya/projekt-zakonu-ukrajini-provnesennya-zmin-do-deyakix-zakoniv-ukrajini-shhodo-monitoringu-stanu-bezpeki/>
20. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2021 році. *Офіційний сайт Національної поліції України*. 2022. URL: https://www.npu.gov.ua/assets/userfiles/files/zvity/Zvit_NPU_2021_.pdf
21. Нацполіція разом із КМЕС запустила інформаційно-роз'яснювальну кампанію «Пристібайся – не жахайся». *Офіційний сайт Національної поліції*. 2021. URL: <https://www.npu.gov.ua/news/Jevrointegracziya/naczpolicziya-razom-iz-kmJes-zapustila-informacijno-roz-yasnyuvalnu-kampaniyu-pristibajsiya-ne-zhahajsiya>
22. Пристібайся – не жахайся. *Офіційний сайт Національної поліції*. 2022. URL: <https://seatbelts.patrolpolice.gov.ua/>
23. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції: наказ Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України від 09.11.2015 р. № 1452/735. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15#Text>
24. Про перевезення небезпечних вантажів: Закон України від 06.04.2000 р. № 1644-III. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-14#Text>
25. Порядок погодження та оформлення маршруту руху транспортного засобу під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 04.08.2018 р. № 656. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1043-18#n4>
26. Запуск системи автоматичної фіксації порушень Правил дорожнього руху. Портал МВС. 2021. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/ministry/projekti-mvs/avtofotovideofiksaciya-porusen-pdr/zapusk-sistemi-avtomatichnoyi-fiksaciyi-porusen-pravil-doroznyogo-ruxu-1>
27. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 09.03.2022 р. № 441. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#n36>
28. Для слухачів «Академії поліції» проведено бінарне заняття з надання домедичної допомоги. Харківський національний університет внутрішніх справ, 2018. URL: <https://univd.edu.ua/uk/news/4121>